

**KARTA PRZEDMIOTU****I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Prawo wyznaniowe RP
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	The Law on Religion of the Republic of Poland
Kierunek studiów	Teologia kurs A
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Prawo kanoniczne
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Piotr Stanisław, prof. KUL
---	--

Forma zajęć ( <i>katalog zamknięty ze słownika</i> )	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	XI	4
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Ukończenie V roku studiów jednolitych magisterskich na kierunku Teologia i związana z tym znajomość prawa kanonicznego w zakresie przewidzianym w programie studiów.
-------------------	--

**II. Cele kształcenia dla przedmiotu**

C1 - Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu prawa wyznaniowego
C2 - Wyjaśnienie studentom wzajemnych relacji prawa kanonicznego i prawa polskiego
C3 - Zapoznanie studentów z prawną koncepcją wolności myśli, sumienia i religii, jej gwarancjami oraz wynikającymi z niej uprawnieniami

C4 – Wyjaśnienie studentom specyfiki polskiego modelu relacji Państwo – Kościół z uwzględnieniem rozwiązań przyjmowanych w innych państwach
C5 – Zaznajomienie studentów z unormowaniami istotnymi w prowadzeniu działalności duszpasterskiej i uwrażliwienie ich na wynikające stąd konsekwencje
C6 - Wyjaśnienie studentom przepisów decydujących o statusie prawnym osób duchownych
C7 - Uwrażliwienie studentów na obowiązek poszanowania wolności religijnej innych osób
C8 - Rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych w zakresie postępowania się podstawową terminologią z zakresu prawa wyznaniowego

### III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
<b>WIEDZA</b>		
W_01	Student posiada pogłębioną wiedzę na temat wzajemnej relacji prawa kanonicznego i prawa państwowego, z uwzględnieniem przepisów państwowych decydujących o kontekście, w jakim prowadzona jest działalność duszpasterska	T_W09
W_02	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia i konstrukcje prawne używane w przepisach państwowych mających znaczenie w prowadzeniu działalności duszpasterskiej, w tym unormowania dotyczące prawa autorskiego i własności intelektualnej	T_W20
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>		
U_01	Student posiada umiejętność interpretowania przepisów prawa kanonicznego z uwzględnieniem kontekstu tworzonego przez przepisy prawa państwowego	T_U04
U_02	Student potrafi integrować wiedzę z różnych subdyscyplin teologii i odnajdywać powiązania pomiędzy poszczególnymi elementami chrześcijańskiego dziedzictwa doktrynalnego w celu wyciągnięcia konsekwencji dotyczących ich relacji do przepisów prawa państwowego	T_U07
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>		
K_01	Student potrafi przewidywać prawne skutki działania podejmowanego przez siebie i innych w podstawowych sferach działalności duszpasterskiej	T_K04
K_02	Student jest zdolny do świadomego uczestniczenia w życiu kulturalnym, z uwzględnieniem jego prawnego i społecznego kontekstu	T_K09

K_03	Student potrafi świadomie włączać się w działania na rzecz zachowania dziedzictwa chrześcijańskiego Polski i Europy	T_K10
------	---	-------

#### IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Pojęcie prawa wyznaniowego i jego relacja do prawa kanonicznego; prawne pojęcie „kościół” oraz „związku wyznaniowego” (z uwzględnieniem sposobów regulacji ich sytuacji prawnej);
2. Źródła polskiego prawa wyznaniowego z uwzględnieniem ich hierarchii;
3. Historia wolności religijnej i relacji Państwo – Kościół w Polsce;
4. Prawna koncepcja wolności sumienia i religii (polskie unormowania konstytucyjne na tle standardów międzynarodowych) i uprawnienia z niej wynikające;
5. Prawo do sprzeciwu sumienia;
6. Prawo jako instrument ochrony wolności religijnej (przestępstwa przeciwko wolności sumienia i wyznania, cywilnoprawna ochrona swobody sumienia i uczuć religijnych jako dóbr osobistych);
7. Klasyfikacje modeli relacji Państwo – Kościół (z uwzględnieniem ich zróżnicowania we współczesnym świecie);
8. Relacje Państwo – Kościół w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. (równouprawnienie kościołów i innych związków wyznaniowych; bezstronność władz publicznych w sprawach dotyczących przekonań religijnych, światopoglądowych i filozoficznych; autonomia, niezależność i współdziałanie w relacjach między państwem a kościołami i innymi związkami wyznaniowymi; konkordatowa i ustawowa forma regulacji stosunków między Rzeczpospolitą Polską i Kościołem Katolickim; ustawowa forma regulacji stosunków między Rzeczpospolitą Polską i innymi związkami wyznaniowymi);
9. Stolica Apostolska i Państwo Miasta Watykańskiego jako podmioty prawa międzynarodowego;
10. Kościelne jednostki organizacyjne jako podmioty praw i obowiązków na gruncie prawa polskiego (w tym: nabywanie i zbywanie majątku kościelnego, umowy dotyczące wykonywania pracy na rzecz kościelnych jednostek organizacyjnych), znaczenie zakazu dyskryminacji religijnej pracowników w odniesieniu do podmiotów kościelnych (w tym prawo do wymagania postawy lojalności wobec przyjmowanej etyki);
11. „Małżeństwo konkordatowe” – wyznaniowa forma zawarcia małżeństwa cywilnego;
12. Zasady organizacji nauczania religii w szkołach publicznych;
13. Zarządzanie cmentarzami wyznaniowymi i ochrona danych osobowych w działalności duszpasterskiej;
14. Finansowanie działalności kościelnej – uwarunkowania prawne (przepisy dotyczące ofiarności wiernych, Fundusz Kościelny, zwolnienia i ulgi podatkowe, regulacja spraw majątkowych kościelnych osób prawnych);
15. Sytuacja prawna osób duchownych (opodatkowanie dochodów osobistych, ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, ochrona tajemnicy spowiedzi w prawie polskim).

#### V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
<b>WIEDZA</b>			
W_01	Wykład konwencjonalny, Praca z tekstem	Egzamin	Protokół
W_02	Wykład konwencjonalny, Praca z tekstem	Egzamin	Protokół
<b>UMIEJĘTNOŚCI</b>			
U_01	Dyskusja	Obserwacja	Protokół
U_02	Dyskusja	Obserwacja	Protokół
<b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</b>			
K_01	Dyskusja	Obserwacja	Protokół
K_02	Dyskusja	Obserwacja	Protokół
K_03	Dyskusja	Obserwacja	Protokół

#### VI. Kryteria oceny, uwagi:

1. Obowiązkowa obecność na zajęciach (dopuszczalna liczba nieobecności nieusprawiedliwionych: 1)
2. Kryteria oceny: ocena niedostateczna (2) – brak podstawowej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wytyczonych przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia; ocena dostateczna (3) - minimalna wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne wytyczone przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia; ocena dobra (4) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne wytyczone przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia; ocena bardzo dobra (5) - gruntowna i pogłębiona wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne wytyczone przez cele przedmiotu, wymagania i efekty kształcenia.

#### VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	<b>30</b>
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	<b>70</b>

#### VIII. Literatura

Literatura podstawowa
A. Mezglewski, H. Misztal, P. Stanis, <i>Prawo wyznaniowe</i> , wydanie 3, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2011.
Literatura uzupełniająca
J. Krukowski, <i>Polskie prawo wyznaniowe</i> , Warszawa 2007.
M. Pietrzak, <i>Prawo wyznaniowe</i> , Warszawa 2013.
H. Misztal, <i>Historia relacji państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych w Polsce</i> , w: <i>Prawo wyznaniowe</i> , red. H. Misztal, P. Stanis, wyd. 2, Lublin-Sandomierz 2003, s. 75-172.
J. Krukowski, <i>Kościół i państwo. Podstawy relacji prawnych</i> , Lublin 2000.

M. Hucal, *Wolność sumienia i wyznania w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*, Warszawa 2012;

*Finansowanie Kościołów i innych związków wyznaniowych*, red. P. Sobczyk, K. Warchałowski, Warszawa 2013;

*Sprzeciw sumienia w praktyce medycznej – aspekty etyczne i prawne*, red. P. Stanisławski, J. Pawlikowski, M. Ordon, Lublin 2014.

P. Stanisławski, *Religion and Law in Poland*, Alphen aan den Rijn 2020.